

Література

1. Зайцева Л. В. Пособия по временной нетрудоспособности по уходу за больным ребенком / Л. В. Зайцева // Социальное и пенсионное право. – 2011. – № 3. – С. 30-33.

УДК 323.21

Бутинський В. Я., к.філос. н.,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Конституційно закріплене право громадян на свободу світогляду і віросповідання, проголошене у ст. 35 Конституції України, потребує створення правових механізмів його реалізації.

Релігійні організації утворюються з метою задоволення громадянами своїх релігійних потреб сповідувати і поширювати віру.

Визначення меж втручання держави в реалізацію громадянами своїх релігійних потреб пов'язане з вирішенням питань створення, діяльності релігійних організацій як окремого виду юридичних осіб.

В Україні важливість отримання певного цивільно-правового статусу збільшується, оскільки тільки таким чином релігійне утворення може утримувати культові будівлі, друкувати та поширювати літературу, запрошувати представників іноземних організацій, організовувати публічні лекції та отримувати статус неприбутковості, так само як і займатися благодійністю. Слід погодитися з думкою І. М. Кучеренко, що чинне законодавство не визначає особливостей і порядку створення релігійних об'єднань [6, с. 169]. Крім того, за рамками правового дослідження залишається правова природа створення Церкви.

Все це практично неможливо в Україні без реєстрації релігійного утворення, без надання статусу юридичної особи.

Підставою виникнення юридичних осіб є волевиявлення інших суб'єктів цивільного права—фізичних та юридичних, які наділені цивільно-правовою правоздатністю і дієздатністю, це пов'язано з намаганням суб'єктів «відокремити» загальні для них інтереси і майно, а також юридичні засоби їх досягнення [7, с. 26].

Згідно із Законом України «Про свободу совісті та релігійні організації» релігійна організація визнається юридичною особою з дня її державної реєстрації [5].

Релігійні організації створюються в нормативно-явочному порядку, який не потребує розпоряджень та дозволів. Такий дозвіл в загальній формі передбачений в нормі закону. Вимагається лише ініціатива засновників, та їх явка. Компетентний державний орган, у нашому

випадку це обласне управління юстиції, яке лише перевіряє дотримання встановленого порядку і відповідності характеру і меті юридичної особи, яка створюється загальним вимогам, які пред'являються законодавством для цієї організаційно-правової форми, яка створюється таким способом, для якого характерні:

- ініціативний акт засновників;
- організаційна робота;
- контролююча робота компетентного органу.

В ч. 1 ст. 92 ЦК України встановлено, що юридична особа набуває цивільних прав та обов'язків і здійснює їх через свої органи, які діють відповідно до установчих документів та закону [4].

Відповідно до ч. 4 ст. 87 Цивільного кодексу України юридична особа вважається створеною з дня її державної реєстрації [5].

Державна реєстрація є інструментом легалізації юридичної особи, правовстановлюючим фактом і являє собою порядок виникнення юридичних осіб.

Релігійні організації в Україні створюються з метою задоволення релігійних потреб громадян сповідувати і поширювати віру. Особливо актуальним на сьогоднішній день є питання реєстрації релігійних організацій.

В ст. 14 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» передбачається: «У необхідних випадках орган, який здійснює реєстрацію статутів (положень) релігійних організацій може зажадати висновок місцевої державної адміністрації, виконавчого комітету сільської, селищної, міської Рад народних депутатів, а також спеціалістів». Тобто спеціалістів, які здатні провести релігієзнавчу експертизу [8]. Ми погоджуємось із думкою Ю. В. Кривенко про те, що необхідно законодавчо передбачити проведення релігієзнавчої експертизи як при здійсненні державної реєстрації, так і в рамках судового спору. Релігієзнавча експертиза повинна проводитися у випадках, коли виникають сумніви у віровченнях, намірах і меті релігійної організації, тобто у випадку необхідності. З іншого боку, ці рамки значно звужують сферу застосування експертизи, а іноді взагалі не дають можливість її провести [8].

Поява в останній час нових релігійних рухів вимагає від реєструючих органів відповідних знань в тій або іншій області релігії, вивчення значної кількості літератури, а практика застосування стверджує, що експертиза повинна стати однією з обов'язкових умов процедури державної реєстрації.

Ми погоджуємось із позицією Ю. В. Кривенко, що необхідно розробити проект Закону «Про державну релігієзнавчу та етнографічну експертизу», відповідно до якого реєстрація релігійних організацій повинна відбуватися на підставі висновку про «історію виникнення,

форми та методи діяльності, відносини між керівництвом та членами релігійної організації до загальнолюдських цінностей» [8].

Крім того, з метою унеможливлення провадження на території України сепаративних рухів, агресивних та інших віровчень, що пропагують насильство чи неприйняття інших людей, пропонуємо прийняти Закон України «Про діяльність іноземної Церкви в Україні та інших релігійних організацій», в якому врегулювати правове положення цих релігійних організацій в Україні.

Література

1. Конвенція про захист прав людини і основних свобод [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_004.

2. Конвенція про свободу асоціацій і захист права на організацію. Права людини (основні міжнародно-правові документи): зб. док-тів / Упоряд. Ю. К. Качуренко. – К.: Наук. думка, 1989. – С. 167.

3. Конституція України: прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 10. – Ст. 68.

4. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV // Голос України. – 2003. – № 45-46. – 12 березня 2003 р.; № 47-48. – 13 березня 2003 р.

5. Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23 квітня 1991 р. № 987-XII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 23. – Ст. 282.

6. Кучеренко І. М. Організаційно-правові форми юридичних осіб приватного права: монографія / І. М. Кучеренко. – К.: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2004. – 327 с.

7. Матузов Н. И. Теория и практика прав человека в России / Н. И. Матузов // Правоведение. – 1998. – № 4. – С. 26.

8. Кривенко Ю. В. Цивільно-правове регулювання релігійних організацій в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Ю. В. Кривенко; Одеська національна юридична академія. – Одеса, 2007. – 20 с.

УДК 349.2 (477)

Бущенко П. А., к.ю.н.,
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
м. Харків, Україна

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАХИСНОЇ ФУНКЦІЇ ТРУДОВОГО ПРАВА УКРАЇНИ

1. Зміни, які мають місце в нашій державі у відносинах власності економічного, соціально-політичного устрою суспільства, зумовили звуження ролі держави в організації виробництва і праці та відповідно в регулюванні відносин, які складають предмет трудового права. На тлі цього в юридичній науці намітилися дві протилежні позиції в розвитку трудового права. Одна з них ґрунтується на ідеї вільного ринку, сутність